

Tarcai Zoltán temetésén

(Elhangzott 2010. Boldogasszony havának 9. napján Miskolcon, a Minorita templomban tartott gyászmisén)

Miközben az emberek a született messiást ünnepelték, a szeretet, az ajándékozás földi formáiban sürgölődtek, 2009 karácsonyának másnapján Tarcai Zoltán csendben, szinte észrevétlenül befejezte földi életét. Úgy ment el, ahogyan élt, visszahúzódva, távol a zajtól, szerénység árnyékában, kórusművek utolsó akkordjainak kisimuló harmóniájában.

Halála előtt néhány nappal még pár szót válthattunk telefonon, bár már nagyon nehezebbre esett a beszéd. Még a legutóbbi munkám, kis népdalkönyvem első példányát is igyekeztem eljuttatni hozzá, - *Jelenti magát Jézus*-válogatás a magyar népzene keresztény szellemiségű anyagából- azt remélve, hogy örömet szerezhetek vele. Nem tudom, kézbe tudta-e venni, volt-e rá ereje, de eligazító, lelkesítő gondolatait - mint korábban – már nem kaphattam meg.

Bő esztendővel ezelőtt 2008 őszén még meghitt ünneplésen lehettünk együtt. Ünnepeltük, hogy ötven esztendeje, fél évszázada hívta meg Nyíregyháza, és azóta munkájával, ahol csak szükség volt rá, gazdagította a város zenei életét.

Szervezője, s aztán több mint húsz éven át vezetője volt a Tanárképző Főiskola Zenei Tanszékének. Mennyi küzdelme lehetett szakemberek megnyeréséért, hangszerek, könyvek kották megszerzéséért, az iskolai énektanítás, kórusmuzsika, hangszeres zene megszerettetéséért... Hány száz és száz énektanár kapta tőle zenei élményeit, további átadásra való ismereteit, életre szóló hivatástudatát...

Az ő indító, negyven évvel ezelőtti munkája alapozta meg, hogy a Nyíregyházi Főiskola Ének - Zene Tanszéke ma az iskolai zenei nevelés legmagasabb szintű, elismert tanárképző műhelye lehet.

Tarcai Zoltán legkedvesebb „hangszere” az énekkar volt. Együtttest szervezett, éneklésre buzdított a gimnáziumban, tanítóképzőben, művelődési házban, hittudományi főiskolán, plébánián –ahol lehetett. És persze tudta, hogy a közös éneklés öröme, élménye csak felkészült szakemberek irányításával valósulhat meg. Karnagyi Klubot szervezett, ahol fiatal, tehetséges muzsikusokat újabb és újabb feladatokra ösztönzött. Rangos szakemberek sorát hívta a városba, énekes találkozók, fesztiválok megvalósításának ötletét adta.

Ez a gyümölcs is beért. Nyíregyháza kórusait ismeri az ország-világ. Ezek mögött a sikerek mögött is ott van Tarcai Zoltán munkája.

Mi mindenre futotta még figyelméből, energiájából. Zenei évfordulók méltó, szép megünneplésére. Sokaknak, életre szóló élményt jelentő zenei ismeretterjesztő előadások,

sorozatok megtartására, a Megyei Kodály Társaság élén a nagy mester szellemi hagyatékának őrzésére...

Mindezeket egy bő esztendővel ezelőtt, 2008 őszén még jelen időben fogalmazhattam. Mostanra minden múlt időbe került. A jelen idő most a veszteség, a szomorúság, a gyász ideje. Tarcai Zoltánt, Zoli bácsit nem láthatjuk a főiskola könyvtárában, a folyosón nem osztja meg következő koncerttervét a tanszék tanáraival, a karvezetőket nem bíztatja egy-egy újabb feladatra. Nem várhatunk tőle új előadássorozatot. A Kodály Társaság is vezető nélkül marad.

Gazdag volt a múlt, most szomorú a jelen, vajon milyen lehet a jövő?

Bizonyára más hangnemű, s talán nemcsak a hangnem változik. Requiem-ből Te Deum lehet. A gyász szomorúságából a hálaadás hangja szólalhat meg, hiszen Zoli bácsi gazdag örökséget hagyott ránk. Példát adott, mércét mutatott szakmai felkészültségéből, szerénységéből, kitartó igyekezetéből, hivatástudatból, szeretetből. Ez a jövő számunkra, akiknek folytatni kell a munkát, hogy minél többeket gazdagítson ez az isteni ajándék: a muzsika. Ahogy Kodály *Siratóének*-ében énekeljük: „Dalnok jó, dalnok megy, de örök a nóta.”

Január 8-án Nyíregyháza közönsége a Kossuth téri Római Katolikus Társszékesegyházban gyászmisén búcsúzott a város szeretett karnagyától. Ott, ahol 1996 december 16-án, Kodály-émlékhangversenyen Zoli bácsi mondta az összekötő szöveget. Gondolatait az Emlékeim c. kötet így rögzítette:

„Kodály talán legszemélyesebb kórusműve Sík Sándor Te Deuma hangzik el. Ezt Kodály közel nyolcvan évesen, 1961-ben komponálta, a pap-költő jó barát és harcostárs papi jubileumának 50. évfordulójára, az un.”aranymiséjére” Szubjektív hálaének ez, amely az ember egyéni életének gondját-örömét kíséri végig”

Bizonyára Zoli bácsi is magáénak érezte ezt, a Kodály gyönyörű zenéjével megszólaló verset.

A Nyíregyházi Főiskola, benne az Ének - Zene Tanszék tanárai és hallgatói nevében, ezzel a Te Deum -mal búcsúzom: Isten áldjon Zoli bátyám!

Téged Isten dicsérlek
És hálát adok mindenért.
Hogy megvolt mindig a mindennapim,
És nem gyűjtöttem a másnapra valót.
Hála légyen.

Hogy mindig jutott két garasom adni,
És magamnak nem kellett kéregetni.
Hála légyen.

Hogy értenem adatott másokat,
S nem kellett sírnom, hogy megértsenek.
Hála légyen.

Hogy a sírókkal sírtam,
És nem nevettem minden nevetőkkel.
Hála légyen.

Hogy megmutattál mindent, ammi szép,
És megmutattál mindent, ammi rút.
Hála legyen.

Hogy boldoggá tett minden, ammi szép,
És nem tett boldogtalanná, ammi rút.
Hála legyen.

Hogy sohasem féltem a szeretettől,
És szerethettem, akkik nem szerettek.
Hála legyen.

Hogy akik szerettek, szépen szerettek,
És hogy nem kellett nem szépen szeretnem.
Hála legyen.

Hogy ammim nem volt, nem kívántam.
És sohasem volt elég, ammi voltam
Hála legyen.

Hogy ember lehettem akkor is,
Mikor az emberek nem akartak emberek lenni.
Hála legyen.

Hogy tegnap azt mondhattam: úgy legyen,
És ma is kiálthatom: úgy legyen.
És holnap és holnapután és azután is akarom
Énekelni, hogy úgy legyen!
Hála legyen, Uram, hála legyen!

Joób Árpád,
a Nyíregyházi Főiskola
Ének-Zene Tanszékének
volt vezetője